श्रीगणेशायनमः नमःश्रीपरमहंसास्वादितचरणकमलचिन्मकरंदायभक्तजनमानसनिवासायश्रीरामचंद्राय अथाष्टमेचतुर्विंशत्यध्यायैर्मनु वर्णनम् तत्सुतैर्ऋषिदेवेंद्रैर्मूर्तिभिश्चहरेःसह ॥ १ ॥ प्रतिमन्वंतरंचैवमन्वाद्याःषट्पृथक्पृथक् प्रवर्तयंतिसद्धर्मान्पालयंत्याचरंतिच ॥ २ ॥ अतोम न्वंतरस्योक्तंसद्धर्मइतिलक्षणम् येनवैक्रियमाणेननरोननिरयंव्रजेत् ॥ ३ ॥ तत्रतुप्रथमेस्वायंभुवःस्वारोचिषस्तथा उत्तमस्तामसश्चेतिचतुर्मनुनि रूपणम् ॥ ४ ॥ स्वायंभुवेंऽतरेऽनंतदुरंतगुणवर्णनात् मुदितःपरिपप्रच्छसर्वमन्वंतरस्थितिम् ॥ ५ ॥ स्वायंभुवस्येतित्रिभिः यत्रविश्वसृजांमरीच्या दीनांमनुकन्यासुपुत्रपौत्रादिसर्गः ॥ १ ॥ महीयसोहरेःअत्रक्वचिद्बहुपाठांतरमस्तितदुपेक्षितमस्माभिः ॥ २ ॥ यस्मिन्नतीतेत्कृतवान् यस्मिन्ननागतेय

ओंनमोभगवतेवासुदेवाय राजोवाच स्वायंभुवस्येहगुरोर्वंशोऽयंविस्तराद्भुतः॥ यत्रविश्वसृजांस र्गोमनूनन्यान्वदस्वनः॥ १ ॥ यत्रयत्रहरेर्जन्मकर्माणिचमहीयसः ॥ गृणंतिकवयोब्रह्मंस्तानिनोवदशृण्व ताम् ॥ २ ॥ यद्यस्मिन्नंतरेब्रह्मन्भगवान्विश्वभावनः ॥ कृतवान्कुरुतेकर्तास्यतीतेऽनागतेऽद्यवा ॥ ३ ॥ ऋषिरुवाच मनवोऽस्मिन्व्यतीताःषट्कल्पेस्वायंभुवादयः ॥ आद्यस्तेकथितोयत्रदेवादीनांचसंभवः ॥ ४ ॥ आकूत्यांदेवहूत्यांचदुहित्रोस्तस्यवैमनोः ॥ धर्मज्ञानोपदेशार्थंभगवान्पुत्रतांगतः ॥ ५ ॥ कृतंपुराभ गवतःकपिलस्यानुवर्णितम् ॥ आख्यास्येभगवान्यज्ञोयच्चकारकुरूद्वह ॥ ६ ॥ विरक्तःकामभोगेषुशतरू पापतिःप्रभुः ॥ विसृज्यराज्यंतपसेसभार्योवनमाविशत् ॥ ७ ॥ सुनंदायांवर्षशतंपदैकेनभुवंस्पृशन् ॥ तप्य मानस्तपोघोरमिदमन्वाहभारत ॥ ८ ॥ मनुरुवाच येनचेतयतेविश्वंविश्वंचेतयतेनयम् ॥ योजाग र्तिशयानेऽस्मिन्नायंतंवेदवेदसः ॥ ९ ॥

त्कर्ताकरिष्यति अद्यवावर्तमानेयत्कुरुतेतद्वदेत्यन्वयः ॥ ३ ॥ अस्मिन्कल्पे षट्मनवोव्यतीताः ॥ ४ ॥ तस्यमनोःदुहित्रोःकपिलयज्ञमूर्तिभ्यांपुत्रतांगतःप्राप्तः ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ घोरंदुस्तरंतपस्तप्यमानःसमाधावनुभूतमिदंव क्ष्यमाणंनिद्रितोच्छ्वसितवद्विस्मितइवउपदिशन्निवअनुवदन्निवचाष्टभिःश्लोकैरन्वाह ॥ ८ ॥ येनचिदात्मनाविश्वंचेतयतेचेतनीभवति विश्वंतुयं नचेतयतेनचेतनीकरोति स्वतएवचिद्रूपत्वात् तत्रहेतुः अस्मिन्शयानेस्वपतियोजागर्तिसाक्षितयावर्ततेअहोचित्रंनायंजनस्तंवेदसतुइमंवेद ॥ ९ ॥